

Недељник “Браницево Данас“

2016.

U Galeriji savremene umetnosti otvorena izložba Istorijskog arhiva

„Požarevac pod okupacijom“

Požarevac - U Galeriji savremene umetnosti na Starom korzu u Požarevcu otvorena izložba Istorijskog arhiva Požarevac „Okupirani Požarevac 1941-1944 - slike iz svakodnevnog života“. Izložbom u slavu seni pobednika iza linija fronta, Istoriski arhiv Po-

jima okružnih i sreskih načelnika nailazimo na iscrpna objašnjenja stanja javne bezbednosti u okrugu. Istovremeno, ova arhivska grada je nezaobilazan izvor saznanja o svakodnevnom životu koji se odvijao u seoskim, opštinskim, sreskim naseljima ili samom Po-

hivist, navodi da je postavka pokušaj da se razbiji i publici na sud stave pojedini stereotipi o životnoj stvarnosti u Drugom svetskom ratu.

- To je prilika da na primeru okupiranog Požarevca progovorimo o stvarnim dometima jugoslovenske države, koja tada faktički to više nije bila, okupatorskoj civilnoj i vojnoj vlasti, kvalitativski vlasti Milana Nedića, organa narodne vlasti u nastajanju, ali pre svega, o svakodnevici običnog naroda, koji se kao po pravilu najteže nalazi u ratnoj stvarnosti i tako vazda biva najveći stradalnik, naglasila je Živković.

Izložbu je prigodnim rečima otvorio Dejan Krstić, član Gradskog veća grada Požarevca za kulturu, informisanje i nevladine organizacije i pozvao građane „da ukoliko poseduju bilo kakvu istorijsku građu, fotografije, dokumenta, sve to donesu u požarevački Istoriski arhiv, kako bi još više mogli da upoznamo i sačuvamo našu prošlost“.

Izložbu prati štampani i elektronski katalog i set arhivskih fotografija/razglednica u izdanju Istorijskog arhiva Požarevac. Svečanost otvaranja izložbe su muzički oplemenili profesori požarevačke Muzičke škole izvođenjem kompozicija „Tamna je noć“ i „Crveni makovi“.

Izložba je otvorena za posetioce do 13. decembra.

Z. V.

Sa otvaranja izložbe

žarevac daje doprinos čuvanju sećanja na rat i pobjige oslobođilaca.

- U Požarevačkom okrugu se odvijao život i pod okupacijom. Oboležila su ga vojna delovanja nemačkih okupacionih jedinica, drugih neformalnih vojnih grupa kvislinške srpske vlade, ali i delovanja partizanskih samoorganizovanih jedinica. U periodičnim izvešta-

žarevcu, kao okružnom središtu. Upravo na ovim, do sada neobjavljenim izvorima, bazirali smo prikaz slika iz privrednog, zdravstvenog, administrativnog, kulturnog, sportskog, svakodnevnog života u Požarevcu pod okupacijom, rekla je dr Jasmina Nikolić, direktorka Istorijskog arhiva Požarevac. Jedna od autora, Jasmina Živković, viši ar-

*Četvrti put za redom organizovana manifestacija
„Dan otvorenih vrata arhiva 2016“*

Požarevački Arhiv za primer i ugled

Požarevac - Povodom Međunarodnog dana arhiva, koji se u svetu obeležava 9. juna, Istoriski arhiv Požarevac, svojevremeno proglašen za najuspešniju ustanovu ove vrste u Srbiji, kao član evropske porodice arhiva, četvrti put za redom, organizovao je manifestaciju „Dan otvorenih vrata arhiva 2016“, pod sloganom „Arhivi, harmonija i prijateljstvo“.

Cilj ovog projekta je informisanje i podsticanje informisanja građana, pre svega školske omladine, za arhive i arhivsku građu. U tom smislu važno je upoznavanje sa lokacijom na kojoj se čuva arhivska građa, prostorijama, organizacijom arhiva, načinom čuvanja

kroz 68 godina postojanja i rada, spašajući tri veka kroz arhivsku građu koju čuva i prezentuje, jeste i član Međunarodnog arhivskog saveta sa sedištem u Parizu već sedam godina. Nastojeći da realizuje svoju arhivističku i kulturnu misiju, 2013. godine priključio se obeležavanju Međunarodnog dana arhiva organizovanjem manifestacije „Dan otvorenih vrata arhiva“, pod sloganom „Svi smo deo istorije“.

- Danas, četvrtu godinu za redom, pod sloganom „Arhivi, harmonija i prijateljstvo“, Istoriski arhiv Požarevac, kao ravnopravni član svetske porodice arhiva, obeležava Međunarodni dan arhiva i skreće pažnju na va-

Otvorili smo vrata svojih arhivskih depoa, kako biste videli požutela dokumenta, stare rukopise, knjige, fotografije, novine, plakate i tako neposredno „osetili“ istoriju, izložili postere arhivskih projekata i primerke iz izdavačke delatnosti Arhiva, mini izložbe arhivskih dokumenata u depoima, pripremili za Vas prigodne poklončice, kao što su arhivske fotografije, razglednice, kalendar, virtuelne izložbe, katalozi, kopije dokumenata, straničnici i slično, ali i komplete arhivskih publikacija o Požarevcu i Branjevskom okrugu, u izdanju Istoriskog arhiva Požarevac za biblioteku požarevačkih osnovnih i srednjih škola, kazala je dr Jasmina Nikolić.

Ovom prilikom ona je najavila nove projektne aktivnosti Istoriskog arhiva Požarevac koje će biti predstavljene do kraja ove godine i to su: Arhitektura Požarevca u periodu između dva svetska rata, Svakodnevni život u Požarevcu tokom Drugog svetskog rata, Kazneno-popravni zavodi u Srbiji - primer zavoda „Zabela“ u Požarevcu od 1863. do 1945. godine. Takođe, ove nedelje biće otvorena izložba arhivskih dokumenata „Pravno uredjenje i zaštita svojinskih odnosa u Požarevačkom okrugu od 1833. do 1941. godine“.

Arhivistkinja Slobodanka Cvetković održala je prezentaciju kroz koju su se prisutni upoznali sa arhivom, arhivskom građom, poslovima arhiviste i Istoriskim arhivom Požarevac kao ustanove kulture. Posetiocima je objašnjena funkcija Arhiva i njegova osnovna delatnost po pitanju evidenciranja, prikupljanja, prijema arhivske građe, sredovanja, obrade, objavljanja informativnih sredstava i same građe, odnosa sa javnošću putem prezentovanja arhivske građe kroz izložbe i publikacije, kao i važnost mikrofilmovanja i digitalizacije kao oblika trajne zaštite.

Z.V.

Decu veoma zainteresovao Arhiv

nja, upoznavanje sa značajnom arhivskom građom i najstarijim knjigama, savremenim oblicima čuvanja arhivske građe, sa metodologijom rada u Arhivu, načinima za prikupljanje arhivske građe, odnosno davanje konkretnih informacija o tome šta se smatra arhivskom građom, zašto je ona važna, šta su istorijski izvori.

Manifestacija je realizovana u objektu depoa Istoriskog arhiva Požarevac - Stara kasarna - Paviljon 4, a skupu su pored predškolaca, učenika osnovnih i srednjih škola prisustvovali i predsednik Skupštine grada Požarevca Bojan Ilić, zamenik predsednika gradske Skupštine Milić Jovanović kao i članovi Gradskog veća.

Direktorka Istoriskog arhiva Požarevac dr Jasmina Nikolić je istakla da ova ustanova u svom dugom trajanju,

žnost arhiva kao ustanova u kojima se čuva naša istorija. Jedan od važnih segmenta arhivskog rada jeste kulturno-prosvetna delatnost koja ima zadatak da informiše širu populaciju o arhivu i arhivskoj građi kao kulturnoj baštini i da tako podigne svest o njenom značaju, razvije odgovarajući odnos prema arhivu kao instituciji koja tu istorijsku baštinu čuva, daje na uvid javnosti i stvara uslove za njeno korišćenje.

Pet kilometara arhivske građe

- Arhiv evidentira, prikuplja, čuva, sređuje, obrađuje, mikrofilmuje, digitalizuje i čini dostupnom javnosti arhivsku građu. Pod arhivskom građom smatramo svaki pisani, crtani, kompjuterizovani, štampani, fotografisani, filmovani, dokumentarni materijal od značaja za istoriju, nauku i kulturu. Istoriski arhiv Požarevac je osnovan 1948. godine i mi brinemo o arhivskoj građi Grada Požarevca i sedam opština Branjevskog okruga, vršimo stručni nadzor preko 870 različitih registratura i imamo preko pet kilometara arhivske građe, preko 560 arhivskih fondova i zbirk i vrlo bogatu arhivsku biblioteku, kazala je Slobodanka Cvetković.

Predstavljen časopis „Zapis“

Požarevac - Izvanredno obimnu i stručnu izdavačku delatnost Istoriski arhiv Požarevac nastavio je predstavivši svoj novi poduhvat u ovoj oblasti - četvrti broj međunarodnog stručnog časopisa „Zapis“. U ovom godišnjaku predstavljena su dostignuća stručnog i naučnog rada saradnika iz zemlje i inostranstva.

Pojava i trajanje našeg časopisa izražava naše uverenje da realno postoje snage koje će hteti i znati da odgovore izuzetno teškim i složenim zahtevima, koji takav poduhvat neizbežno traže. Časopis je važan činilac u svom vremenu, ali i onom koje dolazi. Usmeren je ka prošlosti, da bi arhivski dokumenti bili njeni autentični tumač i zaštitnik, ali i prema sadašnjosti, gde svojim programskim sadržajima pomaže menjanju odnosa prema dokumentu u najširem smislu. Časopis je zapravo dijalog sa prošlošću, ali i vremenom koje dolazi“, izjavila je dr Jasmina Nikolić, direktor Istoriskog arhiva Požarevac.

sa“, koji su istovetni u svojim tehničkim zahtevima i napisani su na više jezika, što je veoma bitno u arhivistici (srpski, slovenački, hrvatski, italijanski, ruski, bugarski, nemački). Upoznati smo sa arhivistikom i stremljenjima u Evropi i svetu. Izborom tema pokazali smo da Istoriski arhiv Požarevac ne samo da prati već u pojedinim stvarima i prednjači kada je u pitanju srpska arhivistika“, naglasila je Dragana Miloradović, arhivista Istoriskog arhiva Požarevac.

- Programske pristup u istraživanju arhivske građe svakako je ono što daje kvalitet ovim prilozima. Izdvjila bih radove koji se tematski mogu svrstati u posebne potceline, poput onih koji se tiču Balkanskih ratova, Prvog svetskog rata, istorije Srpske pravoslavne crkve, istorije prava, prosvete, vazduhoplovstva, društvene i privredne istorije Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Jugoslavije, kao i Drugog svetskog rata, navela je prof. dr Ivana Krstić Mistri-

Sa predstavljanja NOVOG časopisa

Kroz sva četiri broja do sada je objavljeno 134 stručnih i inačnih rada, po temama iz arhivistike 37, istoriografije 39, rada Arhiva i drugih srodnih institucija 27, o međunarodnoj saradnji i raznim konferencijama u zemlji i inostranstvu 13 i 16 prikaza i publikacija izložbi.

- Pred vama su četiri broja „Zapi-

dželović sa Policijsko-kriminalističke akademije.

Istoriski Arhiv priprema izložbu i monografiju „Kazneno popravni zavodi u Srbiji na primeru „Zabele“. Partneri su ministarstva policije i pravde, Policijska akademija i grad Požarevac.

Z. V.

2014.

Otvorena izložba „Srbija i Braničevu u Velikom ratu, 1914-1918“

Arhiv u banjalučkom Banskom dvoru

Banja Luka - U Velikoj galeriji Banskog dvora u Banja Luci otvorena je izložba „Srbija i Braničevu u Velikom ratu, 1914-1918“ Istorijskog arhiva Požarevac i Vojnog arhiva, u organizaciji Arhiva Republike Srpske i Grada Banja Luke. U ime organizatora gostovanja izložbe „Srbija i Braničevu

predstavivši izložbu arhivskih dokumenata i fotografija iz fundusa Istorijskog arhiva Požarevac, Vojnog arhiva, Vojnog muzeja i Programske archive RadioTelevizijeSrbije, grupu autora i institucije – partnera, zahvalivši se Gradu Požarevcu kao Pokrovitelju.

Svečanosti otvaranja izložbe Istorijskog arhiva Požarevac prisustvovali su ministar prosvete i kulture Republike Srpske Goran Mutabdzija sa saradnicima, generalni konzul Republike Srbije u Republici Srpskoj Vladimir Nikolić sa saradnicima, zamenik gradonačelnika grada Banja Luka

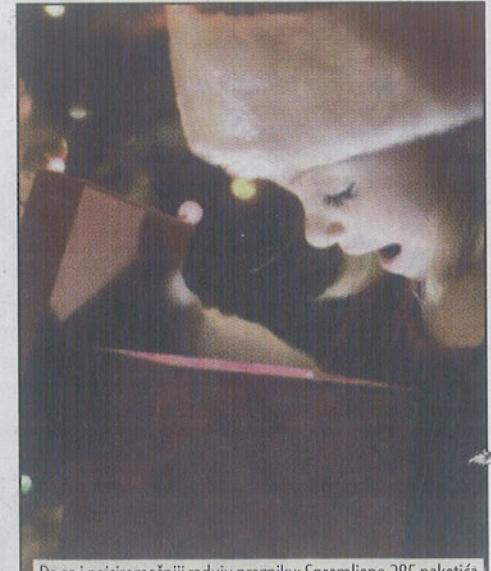
Posle Italije postavka stigla u Republiku Srpsku: Jasmina Nikolić govori na otvaranju

u Velikom ratu“, prisutne je pozdravio direktor Arhiva Republike Srpske Dušan Popović, izrazivši impresije o kvalitetu međunarodne saradnje požarevačkog Arhiva i Arhiva Republike Srpske baziranoj na potpisanim Protokolu o saradnji ovih institucija.

Potom se auditorijumu obratila direktorka Istorijskog arhiva Požarevac dr Jasmina Nikolić

Izložbu „Srbija i Braničevu u Velikom ratu, 1914-1918.“ otvorio je generalni konzul Republike Srbije u Republici Srpskoj Vladimir Nikolić, naglasivši izuzetno zadovoljstvo što ima priliku da, posle Italije, ponovo otvari izložbu Istorijskog arhiva Požarevac u Banja Luci u Republici Srpskoj, kao i svoje impresije o kvalitetu dvojezične izložbene postavke i pratećeg kataloga.

Goran Kočić, direktori nacionalnih ustanova kulture Republike Srpske, profesori sa Filozofskog fakulteta u Banja Luci, predstavnici Arhiva i Udrženja arhivskih radnika u Bosni i Hercegovini (Banja Luka, Dobojski, Sarajevo, Tuzla), mnogobrojni mediji i građani. Izložba „Srbija i Braničevu u Velikom ratu, 1914-1918.“ gostuje u Banja Luci do 20. januara 2015. godine. **Zoran Vasić**

Da se i najsiromašniji raduju prazniku: Spremljeno 285 paketića

Pokloni za decu korisnike Narodne kuhinje

Požarevac – Danas će Crveni krst Požarevac, u okviru tradicionalne novogodišnje akcije, podeliti 285 novogodišnjih paketića deci uzrasta do dešet godina čiji su roditelji korisnici Narodne kuhinje Crvenog krsta u Požarevcu i Kostolcu. Podela novogodišnjih paketića koja će se održati na punktu gde se svakodnevno deli hrana u Uzun Mirkovoj ulici.

Crveni krst Požarevac će na ovaj način obradovati mališane i ulepšati im novogodišnje i božićne praznike. Prošle godine je podeljeno 227 novogodišnjih paketića, što znači da se povećao broj dece uzrasta do 10 godina čiji su roditelji korisnici Narodne kuhinje. **Z. V.**

*Monografija sa bogatom istorijskom gradom
i brojnim fotografijama*

Srbija i Braničevo u Velikom ratu

Požarevac - U Centru za kulturu je, u okviru oktobarskih svečanosti, otvorena izložba „Srbija i Braničevo u Velikom ratu 1914 – 1918“ i predstavljena istoimena monografija. Izložba je priređena u saradnji Istorijskog arhiva Požarevac,

mnogo fotografija prikazuju događaji iz Prvog svetskog rata, tako da čitaoci imaju i vizuelni doživljaj tog perioda. Značajnu pažnju autori su posvetili, pored Srpske vojske i prikaza istorijskih činjenica i političkih odluka, i stanovništvu

skog rata. -Ubeđeni da narodi koji znaju istinu o sebi imaju svetliju budućnost, i time motivisani, autori su predstavili javnosti kratku istoriju Velikog rata i mesto Srbije i Braničeva u tom svetskom sukobu, rekla je Nikolić.

Centar za kulturu: Jasmina Nikolić se obraća na otvaranju izložbe

Vojnog arhiva, Vojnog muzeja, Programskega muzeja RTS-a i Medija centra „Odbojna“, uz pomoć grada Požarevca i deo je projekta koji obuhvata i štampanje monografije, kataloga, seta razglednica i dokumentarnog filma koji je u sredu biti premijerno prikazan na Svečanoj akademiji povodom obeležavanja Dana oslobođenja Požarevca. Predstavljene su fotografije i originalna pisma i dokumenti iz Prvog svetskog rata, dok se u monografiji na originalan način, sa novom istorijskom gradom i

koje je trpeo bugarsku okupaciju kao i ulozi žena u prvom svetskom ratu. Izložbu je otvorio gradonačelnik Požarevca Miomir Ilić, koji je ukazao na značaj jedne takve postavke.

O samoj izložbi i monografiji govorili su direktor Istorijskog arhiva u Požarevcu i jedan od autora monografije dr Jasmina Nikolić i direktor Vojnog arhiva pukovnik Miodrag Sekulović. Jasmina Nikolić ukazala je na činjenicu da se u godini jubileja ponovo pojačava interesovanje za istraživanje perioda prvog svet-

Pukovnik Miodrag Sekulović zahvalio se svima koji su pomogli otvaranje izložbe, a o samoj izložbi o njenim ciljevima doda je: -Izložbena dokumenta osvetljavaju na originalan način položaj Srpske vojske u vreme ratnih sukoba, istorijat pripreme Vrhovne komande za rat, kao i sam tok ratnih operacija. Dokumenta i fotografije koja se odnose na prebacivanje srpskih trupa i civila sa albanske teritorije na Krf su potresno svedočanstvo o stradanju našeg naroda, rekao je Sekulović. **Z. Vasić**

Reprezentativna izložba „Srbija u Velikom ratu”

Beograd - U Domu vojske Srbije u Beogradu otvorena izložba pod nazivom „Srbija u Velikom ratu”. Izložbu su organizovali Ministarstvo odbrane Republike Srbije, Vojni muzej i Vojni arhiv, Istoriski arhiv Požarevca i grad Požarevac. Svečanom otvaranju izložbe, pred prepunom salom Doma vojske Srbije, prisustvovali su načelnik Generalštaba Vojske Srbije general Ljubiša Diković, predstavnici Ministarstva odbrane, Vojnog arhiva, Vojnog muzeja, Instituta za savremenu istoriju i Istoriskog arhiva Požarevac kao i gradonačelnik Požarevca Miomir Ilić sa saradnicima.

Izložbu je otvorio državni sekretar u Ministarstvu odbrane Vlade Srbije Zoran Đorđević. Jedan od ciljeva izložbe je da se na autentičan način, dokumetima pokaže značaj i učešće Srbije u Velikom ratu. Ovo bi bio i najbolji odgovor samozvanim revizionistima i prekrajačima istorije koji bi da Srbiji daju drugo mesto nego što je ona u stvarnosti imala. Izložba i knjiga doktora Milana Bjelajca svojevrsni su dokumenti pravilnog tumačenja istorije tog vremena. Ovakva izložba biće organizovana i u Požarevcu tokom jeseni.

Gradonačelnik Požarevca Miomir Ilić istakao je značaj Istoriskog arhiva ali i grada u pravilnom tumačenju dešavanja između 1914. i 1918.godine. Velike žrtve koje je imao požarevački kraj po rečima Ilića ne smiju se zaboraviti.

Direktorka Istoriskog arhiva Požarevac dr Jasmina Nikolić je istakla da je zadatak Arhiva bio i ostao da dokumentima prikaže događaje iz tog perioda i na taj način demantuje revizioniste i samostalne tumače istorije. Ona je dodala da je imala veliku podršku grada Požarevca, Vojnog muzeja i Instituta za savremenu istoriju grada Beograda.

Z. V.

Načelnik Generalštaba VS: Ljubiša Diković

Direktorka Istoriskog arhiva: Jasmina Nikolić

2012.

Uspomene na vek srpske i jugoslovenske kinematografije

Filmovi koje smo voleli čitav vek

Požarevac - Povodom Dana Istorijskog arhiva Požarevac, izložena je postavka posvećena veku srpske i jugoslovenske kinematografije pod nazivom „Filmovi koje smo voleli“ koja obuhvata ostvarenja od 1947. do 1980 godine. Direktorka ove institucije mr. Jasmina Nikolić je u Gradskoj galeriji još jednom pokazala da marljivost, stručnost i ambicija mogu da vode samo uspehu. Počasni gost u danu dva velika datuma - 64. godišnjice Istorij-

rađena arhivska građa, mikrofilmovanjem, digitalizacijom i publikovanim izdanjima, bogata biblioteka informativnih i digitalnih sredstava za pretraživanje na internetu, brza i efikasna služba za rad sa korisnicima i atraktivno i efikasno predstavljanje bogastva arhivskih fondova i zbirki putem publikovanja dokumenata i izložbi, istakla je mr. Jasmina Nikolić, direktorka Arhiva koji je, u nizu uspeha, 2011. godine zaslužio i „Zlatnu ar-

čini čvrst integrativni proces i na, naizgled, nespojivim socijalnim i međuetničkim relacijama. Istorijski arhiv Požarevca prepoznao je tu mogućnost koja se pružila Srbiji i, čineći male korake ka međunarodnim kulturnim tokovima, nastoji da se slika o Srbiji i njenim gradanima bitno promeni i učini dostupno i realnom, istakao je predsednik Ilić i dodao. Istorijski arhiv Požarevac u svom dugom trajanju, kroz 64 godine postojanja i rada,

Izložba obuhvata ostvarenja od 1947. do 1980 godine: Dobar deo ostvaranja obeležio je gost Požarevca Velimir Bata Živojinović u društvu sa Miomirom Ilićem, Jasminom Nikolić, Vukicom Vasić i autorka Dragana Miloradović-Nikolić

skog arhiva Požarevac i stogodišnjice srpskog i jugoslovenskog filma, bio je slavni glumac Velimir Bata Živojinović, a izložbu je otvorio predsednik Skupštine grada Požarevaca, Miomir Ilić. - Naša misija je da na najadekvatniji način zaštитimo arhivsku građu mikrofilmovanjem i digitalizacijom sređenih i obrađenih fondova. Naš poseban zadatak je promocija visokih standarda brige za zaštitu arhivske gra-

hivu“, najviše priznanje na polju zaštite arhivske građe i unapređenja delatnosti i struke.

Izložbu je otvorio predsednik Skupštine grada Požarevaca, Miomir Ilić, pred brojnim gostima, među kojima su bili zamenica grada načelnika Požarevca, Vukica Vasić, zamenica predsednika Skupštine grada, Violeta Tomić, predstavnici Ministarstva odbrane RS, Vojske Srbije, istorijskih arhiva iz

spajajući tri veka kroz arhivsku građu koja čuva, štiti i prezentuje, postigao izuzetan uspeh, postao je član velike svetske porodice kulturnih i arhivskih poslenika. Nastojeći da što bolje realizuje svoju arhivističku i kulturnu misiju priključio se obeležavanju stogodišnjice domaćeg filma. U aktuelnom trenutku, na putu Srbije ka evropskim integracijama, naš Arhiv pravi još jedan osvrt na prošlost, na vreme koje je u životima ljudi ostavilo duboke tragove. Imali su plemenitu namenu da predstave jedinstvena ostvarenja srpske i jugoslovenske produkcije u vremenu kada, osim po pripadnosti filma produkcijskim kućama, drugčije izdvajanje nije bilo moguće. Srpski film ima veliku istoriju i svakako da nije bilo moguće izdvojiti sve filmove i autore, ali su izdvojene sve one bitne karakteristike koje čine da se srpski film uvek ponovo sa pažnjom analizira i sagledava. Stoga, ova izložba ima vrednost i sa stanovišta društvene angažovanosti, obogaćujući kulturni život ne samo Požarevca, već cele Srbije.

Bata: Dan za istoriju

Počasni gost bio je legendarni junak srpskog filma, lik svetskog renomea, naš slavni glumac Velimir Bata Živojinović, kome je tom prilikom direktorka Arhiva mr. Jasmina Nikolić darivala zbirku digitalnih i štampanih publikacija vezanih za film. Bata Živojinović, koji je igrao čak 350 filmova, sa oduševljenjem je pozdravio inicijativu požarevačkog Arhiva: - Čestitam Vam na tome što ste se setili, jedini u našoj državi, da obeležite jubilej srpskog i jugoslovenskog filma. Bez Vaše podrške ovoga nebi bilo. Po prvi put vidim na jednom mestu sve što se događalo tokom sto godina. Tako sam i ja blizu stogodišnjice, što mi je inače malo, a što želim i Vama. Svedok sam svega prikazanog na ovim plakatima. Arhiv je napravio jednu senzacionalnu manifestaciju, koja za ljubitelje filma mnogo znači. Kada sam video da me ovde imam i previše, video sam opomenu da sam previše radio, ali radio sam što sam voleo. Velika mi je čast što ste me pozvali da budem deo ovoga što činete za našu istoriju. Obeleženo je toliko godišnjica vezanih za film, ali ovo što ste Vi učinili, još нико do sada nije. Zahvaljujući Istorijском arhivu Požarevac, današnji dan je za istoriju.

de i podizanje svesti o značaju arhivskog dokumenta za istoriju Požarevca i regionala. Naš konačni cilj je dobro uređen Arhiv, sređena i ob-

novljeni Sada, Užica, Zaječara, Niša, potom pravosuda, javnih preduzeća. - Činjenica je da filmska kultura spaja ljudе na svim meridijanima i

2011.

Predstavljena monumentalna monografija o istoriji Požarevca

Varoš kao stecište ideja

Požarevac - Požarevačka varoš je u istoriji Srbije poznata kao „druga prestonica“ Knjaza Miloša, stecište stvaralačkih ideja i „varoš nad varošima“ o čemu je svedočila i promocija održana u svećanim salonima Gradskog zdanja gde je predstavljena monografija „Požarevac, okružna varoš od 1858. do 1918. godine“, autora dr Miroljuba Manojlovića, koja je objavljena u okviru edicije „Posebna izdanja“ Istorijskog arhiva Požarevac. O knjizi su govorili: prof. dr Radoš Ljušić, sa Filozofskog fakulteta u Beogradu, dr Đoko Tripković, sa Instituta za savremenu istoriju Srbije u Beogradu, mr Jasmina Nikolić, direktorka Istorijskog arhiva Požarevac i autor dr Miroljub Manojlovića je ovo doktorska disertacija.

Jedna od tema društvene istorije koja privlači pažnju jeste grad. On je, pre svega središte društvenog života i kao takav nudi bogata saznanja o nekadašnjem načinu življenja, ali i o civilizacijskom hodu. Pored brojnih saznanja o konkretnom gradu, životnom ambijentu, urbanom razvoju, lokalnim osobenostima, ritmu živje-

se svi uticaji jednog vremena. Grad je centar intelektualnog života, kreator promena i nosilac modernizacije, stecište i rasadnik stvaralačkih ideja i ostvarenja, žiža političkog života, sedište najznačajnijih institucija. On je i mesto organizovanog života u kome se ispituje pojedinac, oprobavaju individualne sposobnosti, pronalaze i stiču uzori. Grad utiče na pojedinca i društvo u celini, oblikuje građanina, spaja seosku kulturu i strane uticaje, stvara

noj i finansijskoj podršci u realizaciji ovog poduhvata. Zahvaljujemo se i kolegama prof. dr Radošu Ljušiću, dr Đoku Tripkoviću i dr Miroljubu Manojloviću, ne samo kao mentoru, recenzentu i autoru, već i kao istinskim promoterima naše kulturne baštine“, istakla je mr Jasmina Nikolić, direktorka Istorijskog arhiva Požarevac.

Prema rečima dr Miroljuba Manojlovića, ova knjiga predstavlja istoriju Požarevca u drugoj polovini 19.

Brojne zvanice (na slici gore) prilikom predstavljanja knjige Miroljuba Manojlovića (dole).
Među korice knjige stale su mnoge tajne Požarevca i Braniceva

veka i početkom 20. veka. To je druga knjiga koja obraduje period 19. veka u kome je Požarevac doživeo najveći ulet u svojoj dvovekovnoj istoriji. „Zahvaljujem se Istorijском arhivu Požarevac što je prepoznao da se radi o jednoj značajnoj knjizi i uvrstio je u svoj izdavački program, Gradskoj upravi na izdvojenim finansijskim sredstvima i gradonačelniku Požarevca koji je imao posebno razumevanje. Hteo bih ovom prilikom da istaknem njegov napor koji je ovaplotio rekonstrukcijom nekoliko zgrada, što govori da je došla generacija ljudi koja hoće da sačuva ono što je najlepše i najznačajnije za grad. Zahvalnost ovom prilikom iskazujem i svima onima koji su mi pomogli u istraživačkom poduhvatu tokom nekoliko godina istraživanja, kolegama iz Istorijskog arhiva Srbije, Narodnoj biblioteci Srbije, Narodnoj biblioteci u Požarevcu i Narodnom muzeju. Ističem da je veliki trud ulazio i Ivan Manojlović na dizajnu i grafičkom oblikovanju knjige i Jelena Mitić - Manojlović na lekturi“, zaključio je Manojlović.

Promociji su prisustvovali narodni poslanik Žarko Pivac, gradonačelnik Požarevca Miodrag Milosavljević, zamena gradonačelnika Vukica Vasić, predsednik Skupštine grada Miomir Ilić, komandant Centra za obuku kopnene vojske pukovnik mr Miliivoje Pađović, nekadašnji predsednik opštine Požarevac Dušan Vujičić, a odlomke iz monografije kazivao je prvak drame Narodnog pozorišta u Beogradu Nebojša Kundačina.

Z. Vasić

nja, prožimanju tradicionalnog i modernog - istraživački rezultati doneli su, sa jedne strane, i pojedina opšta saznanja o gradu kao sve značajnijoj pojavi u društvenom životu Srbije druge polovine 19. veka. Grad je i parametar dostignutog stepena razvijenja jednog društva i države. Sa druge strane, izgraditi celovitu istorijsku predstavu o jednom gradu znači stvoriti sliku njegove prošle stvarnosti, proučiti sve važnije oblasti života - privrednu, političku, prosvetu, kulturnu, identifikovati pojedince i društvene grupe, „uči“ u njihove ulice, dvorišta, kuće, kafane, istražiti običaje, kulturu življenja, kolektivne i pojedinačne forme ponašanja, predeti u način mišljenja, sagledati moralne nazore, političku klimu, odnos prema državi i vlasti.

Na gradu i preko grada odražavaju

inteligenčiju i privrednike. Bez njegove sposobnosti da formira merila vrednosti, nema ni modernog, dobro organizovanog i uređenog društva.

Za potrebe ovog rada korišćena je grada arhivskih fondova Arhiva Srbije, Istorijskog arhiva Požarevac, kao i pažljivo odabrana literatura. Na tim temeljima i uz pomoć istorijskog pristupa, uz kvalitetnu obradu arhivske grade i oprezno formulisane i osmisljene zaključke, nastao je veoma dobar rad, i iz kog razloga je objavljen u okviru edicije „Posebna izdanja“ Istorijskog arhiva Požarevac. Verujemo da će ova knjiga izazvati interesovanje naše čitalačke publike i doprineti boljem poznавanju srpske istorije. Ona jeste kulturni događaj koji će dati doprinos za sva buduća istraživanja u ovoj oblasti. Istorijski arhiv Požarevac zahvaljuje gradu Požarevcu na moral-

Izložba povodom jedne istorijske nepravde

Kako je privatno postalo državno

Požarevac - Povodom Svetskog dana arhiva, Istoriski arhiv Požarevac otvorio izložbu pod nazivom „Opštenarodna imovina u Požarevačkom okrugu od 1945. do 1960. godine“ čije samo ime govori da se radi posebnoj vrsti tretmana jedne istorijske nepravde čije je ispravljanje, kroz zakonodavnu aktivnost Skupštine Srbije, upravo na pomolu. - Istoriski arhiv Požarevac u svom trajanju dugom 63 godine, spajajući tri veka kroz arhivsku gradu koju čuva i prezentuje, postigao je još jedan uspeh, postao je član Međunarodne arhivske organizacije sa sedištem u Parizu - istakla je na otvaranju izložbe magistar Jasmina Nikolić, direktor Istoriskog arhiva Požarevac. Ona je podsetila da se izložba organzuje povodom Svetkog dana arhiva, 9. juna.

- U aktuelnom trenutku, na putu Srbije ka evropskim integracijama, Istoriski arhiv Požarevac pravi još jedan osvrt na prošlost, na vreme koje je u životima ljudi ostavilo duboke tragedije koji nisu zacelili do danas.

Izložba koja je zapravo spoj državne transformacije, politike i istorije: Jasmina Živković

Želeći da osvetlimo vreme stvaranja jedne države i momente koji su pratili ideologiju tog vremena, podsećamo vas na brojne sugrađane koji su doživeli nepravde, koji su bili obeščaćeni, pa čak i streljani. Kroz izložbene tematske celine kao što je nacionalizacija, konfiskacija, ratna dobit, neprijateljska imovina, agrarna reforma i eksproprijacija, obezbeduje se uvid u problem oduzimanja imovine ne

samo na području pomenutog okruga već i ondašnje države. Stoga ova izložba ima vrednost i sa stanovišta društvene angažovanosti. Mišljenja smo da je ovom izložbom značajno obogaćen kulturni život ne samo u Požarevcu već u Srbiji i zasluga za to pripada kako autorima, arhivistima Istoriskog arhiva Požarevac Jasmini Živković i Nataši Milošević Dulić tako i ustan-

vi u kojoj one rade Istoriskom arhivu Požarevac - rekla je direktorka. U ime autora o izložbi je govorila Jasmina Živković.

Izložbu otvorio je Milić Jovanović, zamenik predsednika Skupštine grada, koji je tom prilikom rekao: - Malo je tema koje danas izazivaju toliko pažnje naučne i kulturne javnosti poput ove koja je posvećena oduzimanju privatne imovine i njenom pretvaranju u državnu svojinu na području požarevačkog okruga u periodu od 1945. do 1960. godine. Kada to ističemo imamo u vidu istoriografsku i pravnu dimenziju ovog pitanja koje je tek nakon nekoliko decenija dobilo na značaju i to u trenutku kada se naša država nalazi u procesu evropskih integracija. Dokumentovanje jednog vremena i značajnih prilika u tom vremenu, predstavlja težak poduhvat. Ostati dosledan etičkim pravilima struke, sa verom u naučne ideale i odgovornost prema budućim generacijama, izazov je i za viševekovne arhivske tradicije pa tako i za naš Istoriski arhiv Požarevac koji na takve izazove spremno odgovara. Zahvaljujući arhivistima i Istoriskom arhivu Požarevac tema je znalački obradena u okviru nekoliko tematskih celina koje obezbeđuju uvid u problem oduzimanja imovine na području požarevačkog okruga. Ova izložba ne samo da je slika jednog vremena ona da je i važan kulturni događaj, napomenuo je Jovanović.

U Kladovu održani 38. susreti radnika elektrodistribucija Srbije